

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1923 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa beslut, som fattats å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921.

(2:a avd.)

Genom en den 16 mars 1923 dagtecknad proposition, nr 198, vilken i nedan angivna delar hänvisats till jordbruksutskottet har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet, anhållit om riksdagens yttrande rörande de i nämnda protokoll omförmälda, å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 fattade beslut.

Beträffande grunderna för Kungl. Maj:ts ifrågavarande hemställan får utskottet hänvisa till propositionens innehåll.

De vid omförmälda konferens fattade beslut, som hänvisats till behandling av jordbruksutskottet, utgöras av följande, i översättning till svenska återgivna två rekommendationer¹⁾:

I.

Rekommendation angående åtgärder till förebyggande av arbetslöshet inom jordbruket.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

¹⁾ Övriga i propositionen omförmälda beslut hava hänvisats till behandling av lagutskott.

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 25 oktober 1921 till sitt tredje sammanträde

samt beslutit antaga vissa förslag angående åtgärder till förebyggande av arbetslöshet inom jordbruket, vilken fråga innefattas i tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

I.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens, vilken anser, att det konventionsförslag och de rekommendationer rörande arbetslösheten, som antogs i Washington, äro i princip tillämpliga på jordbruksarbetare, men erkänner arbetslöshetens inom jordbruket speciella natur, hemställer, att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte taga under övervägande åtgärder, lämpade efter landets ekonomiska och agrikulturella förhållanden, till förebyggande och lindrande av arbetslöshet bland jordbruksarbetare och med hänsyn härtill särskilt undersöka lämpligheten av:

1) att taga i användning moderna tekniska metoder för odling av jord, som för närvarande är obrukad eller blott delvis uppodlad men därigenom skulle kunna bringas att giva skäligen avkastning;

2) att uppmuntra tillämpningen av förbättrade system för odling samt ett mera intensivt utnyttjande av jorden;

3) att utveckla den inre kolonisationen;

4) att genom lämpliga transportmöjligheter för arbetslösa jordbruksarbetare underlätta tillgången till arbeten av mera tillfällig natur;

5) att utveckla sådana industrier och fyllnadsarbeten, vilka kunna bereda sysselsättning åt jordbruksarbetare, som lida av säsongarbetslöshet; detta dock under förutsättning att åtgärder vidtagas till trygghet, att dylikt arbete utföres under tillfredsställande förhållanden;

6) att vidtaga åtgärder för att uppmuntra bildandet av kooperativa samslutningar av jordbruksarbetare för brukande och för inköp eller arrendering av jord samt att med hänsyn därtill vidtaga åtgärder för utvidgande av jordbrukskrediten, särskilt till förmån för kooperativa produktionsföreningar av jordbruksarbetare.

II.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens hemställer, att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte tillställa internationella arbetsbyrån en periodisk rapport rörande de åtgärder, som vidtagits till förverkligande av ovanstående rekommendation.

VI.

Rekommendation angående den tekniska jordbruksundervisningens utveckling.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 25 oktober 1921 till sitt tredje sammanträde

samt beslutit antaga vissa förslag angående den tekniska jordbruksundervisningens utveckling, vilken fråga innefattas i fjärde punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens hemställer:

att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte bemöda sig att utveckla den tekniska jordbruksundervisningen och särskilt att sätta lönearbetarna inom jordbruket i tillfälle att begagna sig av densamma på samma villkor som varje annan inom jordbruket sysselsatt person.

Att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte tillställa internationella arbetsbyrån en periodisk rapport, innehållande så fullständiga uppgifter som möjligt rörande tillämpningen av de lagar, vilka ha till ändamål att främja den tekniska jordbruksundervisningen, ävensom angående i samma syfte gjorda utgifter och eljest vidtagna åtgärder.

Såsom i den föreliggande propositionen omförmäles och närmare utvecklats i propositionen nr 361 till 1921 års riksdag, åligger det enligt bestämmelse i de fredsfördrag, varigenom världskriget avslutades, regeringen i stat, som tillhör den till nationernas förbund anknutna internationella arbetsorganisationen, att inom ett år eller vid förhinder på grund av exceptionella omständigheter senast inom 18 månader efter avslutandet av ett sammanträde av organisationens beslutande församling, internationella arbetskonferensen, underställa vid sammanträdet antagna rekommendationer — beslut avsedda att underställas vederbörande stater för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder — och konventionsförslag¹⁾ — beslut avsedda att ratificeras av organisationens medlemmar — den eller de myndigheter, till vilkas kompetensområden resp. frågor höra, för beslutens omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder.

¹⁾ För godkännande beslut i fråga om såväl rekommendationer som konventionsförslag erfordras två tredjedelars majoritet, och har varje ombud å konferensen en röst.

Till efterkommande av nu berörda bestämmelse avlät Kungl. Maj:t till 1921 års riksdag ovan omnämnda proposition nr 361, vari Kungl. Maj:t anhöll om riksdagens yttrande angående de rekommendationer och förslag till konventioner, som beslutats å internationella arbetskonferensens sammanträden i Washington år 1919 och i Genua år 1920.

Genom nu föreliggande proposition har motsvarande åtgärd vidtagits beträffande de å arbetskonferensens sammanträde i Genève år 1921 beslutade rekommendationer och förslag till konventioner.

Över förevarande till jordbruksutskottets behandling hänvisade rekommendationer har Sveriges delegation för det internationella socialpolitiska samarbetet efter att hava samrått med lantbruksstyrelsen den 19 maj 1922 avgivit infortrat yttrande.

Utskottet.

I likhet med departementschefen och på de skäl, som av denne anförts, finner jämväl utskottet, att rekommendationen angående åtgärder till förebyggande av arbetslöshet inom jordbruket icke nu påkallar någon särskild åtgärd från Sveriges sida. Även beträffande rekommendationen angående den tekniska jordbruksundervisningen delar utskottet departementschefens uppfattning, att några särskilda åtgärder med anledning av denna rekommendation icke behöva vidtagas. Enligt utskottets mening torde alltså departementschefens ståndpunkt i avseende å berörda rekommendationer böra av riksdagen godtagas.

Under erinran att i de fall, då en rekommendation ej leder till någon lagstifningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande, respektive medlem av den internationella arbetsorganisationen icke är underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill, får utskottet på grund av vad ovan anförts hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot departementschefens hemställan beträffande de riksdagen för yttrande underställda med I och VI tecknade rekommendationer.

Stockholm den 15 maj 1923.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Boberg, Elisson, Dalberg, Eriksson* i Ljusdal, greve *Wachtmeister, Lindstrand, Andersson, E. B.*, samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Olsson* i Broberg, greve *Hamilton, Hedlund* i Östersund, frih. *Hermelin, Andersson* i Grimbo och *Aarnseth*.